

EXPUNERE DE MOTIVE

Potrivit art. 8 din Constituție, pluralismul în societatea românească este o condiție și o garanție a democrației constituționale. Partidele politice contribuie la definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor. Ele se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. În acest sens, au fost adoptate Legea partidelor politice nr. 27/1996, Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României și Legea nr. 70/1991 privind alegerile locale.

Dezvoltarea democrației, în condițiile pluralismului politic, presupune însă existența resurselor financiare necesare pentru organizarea și desfășurarea activităților politice și, mai ales, a campaniilor electorale. În acest context, una dintre problemele fundamentale ale democrației moderne este aceea a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.

Este o realitate incontestabilă faptul că, în toate statele, funcționarea partidelor politice impune resurse financiare într-o continuă creștere, pentru a asigura spațiile necesare, pe întregul teritoriu al țării, precum și dotarea cu echipamente, inclusiv mijloacele de informatizare, la care se adaugă cheltuielile pentru presă și telecomunicații, cheltuielile de personal și cele de investiții. În plus, campaniile electorale sunt din ce în ce mai oneroase și presupun deplasări, prezența presei, întocmirea de studii și sondaje de opinie, cheltuieli de propagandă electorală. Prin urmare, *reglementarea juridică trebuie să răspundă acestor exigențe, astfel încât să permită, într-un climat de transparență și de onestitate asigurarea resurselor financiare necesare unei bune funcționări a partidelor politice, expresie a libertății de asociere.*

Pe de altă parte, se constată că adeseori lupta politică degenerază în scandaluri politico-financiare, pe fondul creșterii faptelor de corupție, precum și a fraudelor fiscale. *Iată de ce, reglementarea juridică trebuie să fie adecvată imperativului de a preveni și de a combate faptele de corupție, și în special traficul de influență, precum și operațiunile de finanțare ocultă, ilegală, a partidelor politice, dat fiind că toate aceste fenomene negative care se manifestă la periferia vieții politice sunt de natură să zdruncine încrederea cetățeanului în activitatea partidelor politice și să favorizeze absenteismul politic.*

De asemenea, Asociația Pro Democrația a semnalat în nenumărate rânduri necesitatea ameliorării actualelor prevederi în domeniul finanțării partidelor și formațiunilor politice în România și a contribuit cu expertiză în elaborarea prezentei inițiative.

Pornind de la aceste realități și principii fundamentale, constatând că, în prezent, legislația română nu asigură un cadru legislativ adecvat și complet, a fost elaborat proiectul de lege alăturat, care reglementează atât aspectele privind finanțarea partidelor politice, cât și cele privind finanțarea campaniilor electorale.

Principalele aspecte de noutate pe care le prezintă acest proiect sunt următoarele:

1. Dat fiind că, *“de lege lata”* dispozițiile privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale sunt dispartate în Legea partidelor politice nr. 27/1996 și în legile electorale, se propune o reglementare unitară, coerentă, lesne de înțeles și de aplicat.

2. S-a consacrat principiul potrivit căruia finanțarea partidelor politice trebuie să fie expresia caracterului liber, egal și sincer al competiției politice.

3. Sunt reglementate distinct principalele modalități de finanțare a partidelor politice, în funcție de sursă, și anume finanțarea privată și finanțarea publică (guvernamentală).

Finanțarea privată cuprinde cotizațiile membrilor de partid, precum și donațiile și legatele. În ceea ce privește cotizațiile s-au menținut dispozițiile art. 34 din Legea partidelor politice nr. 26/1996, dar s-a ridicat plafonul maxim al cotizațiilor plătite într-un an de o persoană de la 50 la 100 de salarii de bază minime brute pe țară.

În ceea ce privește donațiile primite de un partid politic, se propune, de asemenea, creșterea plafonului maxim, prevăzut în prezent de art. 35 din Legea partidelor politice nr. 27/1996, după cum urmează:

- de la 0,005% la 0,05% din veniturile bugetului de stat într-un an pentru donațiile primite de un partid politic sau de o formațiune politică în anul respectiv;
- de la 100 la 250 de salarii de bază minime pe țară într-un an, pentru donația primită de la o persoană fizică;

- de la 500 la 1000 de salarii de bază minime pe țară într-un an, pentru donația primită de la o persoană juridică;
- de la 10 la 20 de salarii de bază minime pe țară pentru donația care, la cererea donatorului, poate rămâne confidențială.

Creșterea acestor limite maxime se impune, deoarece limitele actuale nu mai satisfac necesitățile practice ale partidelor politice, iar menținerea lor ar fi de natură să încurajeze finanțările oculte, peste limitele existente.

O atenție deosebită s-a acordat donațiilor confidențiale, prevăzute, în prezent de art. 34 alin. 5 din Legea nr. 27/1996. În acest sens, s-a redus limita maximă a totalului donațiilor confidențiale de la 20% la 15% din totalul donațiilor primite de un partid sau formațiune politică într-un an și s-a prevăzut obligativitatea publicării în Monitorul Oficial a sumei reprezentând totalul donațiilor confidențiale într-un an.

S-a prevăzut, de asemenea, că donațiile mai mici de 20 de salarii de bază minime brute pe țară vor fi evidențiate corespunzător în documentele contabile, cu menționarea datei când au fost făcute și a altor informații care să permită identificarea donatorului.

Regimul mult mai restrictiv al donațiilor confidențiale se justifică prin aceea că acestea trebuie să aibă un caracter excepțional, principiul fiind acela al transparenței finanțării private a partidelor politice, pentru a putea preveni finanțările ilegale, făcute mai ales de persoane juridice interesate să obțină anumite avantaje economice.

Finanțarea publică (guvernamentală) presupune acordarea subvențiilor anuale de la bugetul de stat, subvenția de bază pentru partidele politice care la începutul unei legislaturi sunt reprezentate cel puțin într-o Cameră și subvenția proporțională cu numărul de mandate obținute, fiind preluate în proiect dispozițiile art. 39 și 40 din Legea partidelor politice nr. 27/1996.

4. Proiectul conține dispoziții speciale privind finanțarea în timpul campaniei electorale. Au fost, astfel, unificate dispozițiile legale cuprinse în legile electorale.

În plus, pentru a asigura caracterul transparent, egal și onest al competiției politice, se propune *limitarea cheltuielilor care pot fi efectuate în campania electorală de un partid politic, formațiune politică sau de un candidat independent. Limitele de cheltuieli sunt diferențiate pentru fiecare candidat propus în vederea alegerii Camerei Deputaților și Senatului, consiliilor locale, județene și Consiliului General al Municipiului București, primăriilor și, respectiv, Primarului General al Municipiului București. De asemenea, se propune limitarea cheltuielilor electorale în campania pentru alegerea Președintelui României.*

Într-adevăr, rezultatul alegerilor trebuie să fie la adăpost de orice suspiciune că ar fi fost obținut datorită faptului că învingătorul ar fi avut și cheltuit mai mulți bani decât adversarii săi. Competiția politică în condiții democratice presupune, așadar, că mijloacele financiare de care dispun cei angajați în lupta electorală sunt comparabile ca dimensiuni.

5. În ceea ce privește controlul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, s-a menținut rolul Curții de Conturi, ca autoritate publică abilitată să verifice respectarea prevederilor legale în materie, consacrat, în prezent, prin art.44 din Legea partidelor politice nr. 27/1996. Sunt însă necesare noi dispoziții care să garanteze că acest control se realizează în mod *efectiv și eficient*, mai ales în ceea ce privește legalitatea încasărilor și a plăților efectuate în campania electorală.

Astfel, s-a prevăzut obligația mandatarului financiar de a depune la Curtea de Conturi un raport detaliat al veniturilor și cheltuielilor electorale pentru fiecare partid, formațiune politică sau candidat independent, *validarea mandatelor candidaților fiind condiționată de depunerea în termen a acestui raport.*

Dacă se apreciază că există anumite neregularități sau încălcări ale restricțiilor legale privind veniturile și cheltuielile electorale, Curtea de Conturi poate dispune restituirea în tot sau în parte, a subvenției de la buget primită de partidul, formațiunea politică sau candidatul independent în cauză. Decizia Curții de Conturi poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție în condițiile legii.

6. În sfârșit, având în vedere faptul că reglementarea în vigoare este insuficientă sub aspectul regimului sancționar, s-au prevăzut unele sancțiuni pentru încălcarea dispozițiilor legale în materia finanțării partidelor

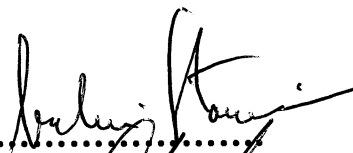
politice și a campaniilor electorale, dat fiind că, în lipsa unor asemenea sancțiuni normele instituite rămân, practic, pur declarative.

Astfel, s-au reglementat două tipuri sancțiuni:

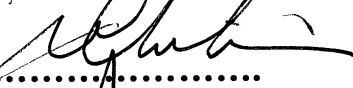
- amenda administrativă, pentru anumite fapte calificate drept contravenții, precum nerespectarea regimului donațiilor, încălcarea obligațiilor ce revin mandatarului financiar, nedepunerea în termen a raportului financiar electoral;
- incompatibilitatea candidatului declarat ales, dacă - prin hotărâre judecătorească definitivă - a fost condamnat pentru o infracțiune în legătură cu finanțarea campaniei electorale.

Inițiatori:

Deputat Valeriu Stoica

.....

Deputat Andrei Chiliman

.....

Deputat Titu Gheorghiof

.....

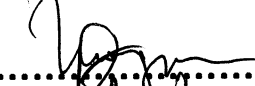
Deputat Puiu Hașotti

.....

Deputat Radu Stroe

.....

Deputat Ioan Mogoș

.....

Deputat Cornel Știrbeț

.....